

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Sayıştay Denetim Yönetmeliği

RG Tarih ve Sayısı: 17/12/2012 -28145
(Tam Metin)

Sayıştay Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

RG Tarih ve Sayısı: 18/04/2013 -28622
(Tam Metin)

(Değişiklikler metne işlenmiştir)

İçindekiler

BİRİNCİ KISIM	2
Genel Hükümler.....	2
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	2
İKİNCİ KISIM.....	4
BİRİNCİ BÖLÜM	4
Denetimin Amacı, Alanı ve Genel Esasları	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	9
Düzenlilik Denetimi.....	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	11
Performans Denetimi	11
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	13
Etkililik, Ekonomiklik ve Verimlilik Denetimi.....	13
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	15
Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi	15
ÜÇÜNCÜ KISIM	17
BİRİNCİ BÖLÜM	17
Sayıştay Raporları	17
İKİNCİ BÖLÜM.....	20
Yargılamaya Esas Rapor ve Ek Rapor	20
DÖRDÜNCÜ KISIM	24
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Gelen Denetim Taleplerinin.....	24
Sayıştayca Karşılınması	24
BEŞİNCİ KISIM.....	25
Suç Teşkil Eden Fiiller.....	25
ALTINCI KISIM.....	26
Denetim ve Denetim Destek Grup Başkanlıkları.....	26
YEDİNCİ KISIM	29
Çeşitli ve Son Hükümler	29
Ekler.....	30

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Sayıştay tarafından yürütülecek denetim ve inceleme faaliyetlerini, denetim ve denetim destek grup başkanlıklarının çalışma esas ve usulleri ile görev ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik; denetim sürecine ilişkin hususları, denetim ve denetim destek gruplarının çalışma esas ve usullerini, denetçilerin görev ve sorumlulukları ile gruplarda görevlendirilme ilkelerine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 32, 35, 37 ve 80 inci maddelerine" dayanılarak hazırlanmıştır. ¹

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Başkanlık: Sayıştay Başkanlığını,
- b) Denetim raporu: Sayıştay raporlarına esas olmak üzere, denetim ve incelemeler sonucunda denetim grup başkanlıkları veya denetçiler tarafından hazırlanan raporu,
- c) Denetim Stratejik Planı: Sayıştay Stratejik Planında belirlenen amaç ve hedefleri gerçekleştirmek amacıyla, bu plandaki süreyi aşmamak üzere hazırlanan ve denetim stratejisinin belirlendiği planı,
- ç) Denetim ve inceleme rehberleri: Denetim ve incelemelerde yol gösterici olarak Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanan dokümanları,
- d) Düzenlilik denetimi: Mali denetim ve uygunluk denetimini,
- e) Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi: Kamu idarelerinin faaliyetlerini yerine getirirken kaynaklarını etkililik, ekonomiklik ve verimlilik esasları çerçevesinde yönetip yönetmediklerine ilişkin sistematik denetimi,
- f) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini,
- g) Hesap alanı: Kamu idarelerinin benzer özellikler taşıyan, benzer tarzda işlem gören, benzer riskler içeren ve benzer kontrollere tabi olan hesap ve işlem gruplarını,

¹ 18/04/2013 tarih ve 28622 sayılı RG de yayımlanan Sayıştay Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2 nci maddesiyle yapılan değişiklikten önceki hali: (1) Bu Yönetmelik, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 32, 37 ve 80 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

ğ) Hesap yargılaması: Kanunlarla belirlenen sorumluların hesap ve işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığının yargılama yoluyla kesin hükme bağlanmasını ve bununla ilgili kanun yollarını,

h) İşletme zararı: Kamu işletmesinin ticari esaslara göre yürüttüğü iş ve işlemleri sonucunda basiretli ve müdebbir tüccar gibi davranmak şartıyla sorumluların kasıt ve ihmali bulunmaksızın içinde bulunulan piyasa ve konjonktür etkileri sonucu oluşacak fiyat ve/veya maliyet seviyeleri nedeniyle belirli bir faaliyet döneminde veya belirli bir ticari işlemler bütününde giderleri toplamının gelirleri toplamını aşmasını,

ı) Kamu idaresi: Kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın Sayıştay denetimine tabi tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketleri,

i) Kamu iktisadi teşebbüsleri: 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarını,

j) Kamu kaynakları: Kamuya ait veya kamu gücü kullanılarak elde edilen gelirler, taşınır ve taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler, para, alacak ve haklar, borçlanma suretiyle elde edilenler dahil her türlü değerler ile bağış ve yardımları,

k) Kamu zararı: 5018 sayılı Kanunda belirtilen kamu zararını,

l) Kanun: 6085 sayılı Kanunu,

m) Mali denetim: Kamu idarelerinin hesap ve işlemleri ile mali faaliyet, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin değerlendirme sonuçları esas alınarak, mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin denetimi,

n) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri: 5018 sayılı Kanunda tanımlanan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerini,

o) Muaddel bilanço: Kamu işletmesinin Sayıştay denetimine sunduğu ve Türkiye Büyük Millet Meclisince ibraya esas mali tablolardan bilanço ve sonuç hesapları üzerinde yapılan inceleme ve denetimlerde tespit edilen noksanlık ve farklılıkların denetim grubunca düzeltilmesiyle hazırlanacak değiştirilmiş bilanço, yu,

ö) Performans denetimi: Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergeler ile ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesini,

p) Sayıştay denetçisi: Uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcısını,

r) Sayıştay denetimi: Düzenlilik ve performans denetimini,

s) Sayıştay incelemesi: Sayıştayın kesin hükme bağlama ve denetim dışında kalan diğer çalışmalarını,

ş) Sayıştay raporu: Denetim ve incelemeler sonucu hazırlanarak Sayıştay Başkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan veya kamu idarelerine gönderilen raporu,

t) Uygunluk denetimi: Kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunun incelenmesine ilişkin denetimi,

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

u) Yargılamaya esas rapor: Sayıştay dairelerince yapılacak yargılamaya esas olmak üzere, denetçiler tarafından genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında tespit edilen kamu zararına ilişkin düzenlenen raporu,

ü) Yıllık Denetim Programı: Denetim Stratejik Planında belirlenen amaç, hedef ve önceliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak denetim faaliyetlerini gösteren programı,

v) Yıllık Rapor: Denetlenen kuruluşun işlem, bilanço, sonuç hesapları ve yönetim kurullarının ibra edilmesi, ibra edilmemesi veya genel görüşmeye sunulmasına esas olacak görüşleri içeren, gerekçeli ve karşılaştırmalı raporu,

y) Yönetmelik: Bu Yönetmeliği,
ifade eder.

İKİNCİ KISIM Denetim, İnceleme ve Raporlama

BİRİNCİ BÖLÜM

Denetimin Amacı, Alanı ve Genel Esasları

Denetimin amacı

MADDE 5 – (1) Denetim;

a) Bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması,

b) Kamu mali yönetiminin hukuka uygun olarak yürütülmesi ve kamu kaynaklarının korunması,

c) Kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi,

ç) Hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması,

amacıyla gerçekleştirilir.

Denetim alanı

MADDE 6 – (1) Sayıştay;

a) Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarını, mahallî idareleri, sermayesindeki kamu payı doğrudan veya dolaylı olarak % 50'den fazla olan özel kanunlar ile kurulmuş anonim ortaklıkları, diğer kamu idarelerini (kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç),

b) Kamu payı % 50'den az olmamak kaydıyla (a) bendinde sayılan idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketleri,

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

c) Kamu idareleri tarafından yapılan her türlü iç ve dış borçlanma, borç verilmesi, borç geri ödemeleri, yurt dışından alınan hibelerin kullanımı, hibe verilmesi, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususları; tüm kaynak aktarımları ve kullanımları ile Avrupa Birliği fonları dahil yurt içi ve yurt dışından sağlanan diğer kaynakların ve fonların kullanımını,

ç) Kamu idareleri bütçelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın özel hesaplar dahil tüm kamu hesapları, fonları, kaynakları ve faaliyetlerini, denetler.

(2) Sayıştay; yapılan andlaşma veya sözleşmedeki esaslar çerçevesinde uluslararası kuruluş ve örgütlerin hesap ve işlemlerini de denetler.

(3) 3346 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamına giren kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi, bu Kanun ve diğer kanunlarda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilir.

Sayıştay denetim ve incelemesinin genel esasları

MADDE 7 - (1) Denetim; kamu idarelerinin hesap, mali işlem ve faaliyetleri ile iç kontrol sistemlerinin incelenmesi ve kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasının değerlendirilmesidir.

(2) Sayıştay; kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetler. Hesap verme sorumluluğu, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olmasını ifade eder.

(3) Sayıştay denetimi, düzenlilik denetimi ve performans denetimini kapsar. Sayıştay incelemesi, Sayıştayın kesin hükme bağlama ve denetim dışında kalan diğer çalışmalarıdır.

(4) Sayıştay, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde gerçekleştirdiği denetim ve incelemeler sonucunda, hesap verme sorumluluğunun yerine getirilip getirilmediğini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak Sayıştay raporlarında belirtir. Kamu zararına sebep olunan durumlar ise bu zararın tazminine ilişkin hükme bağlama işlemi ile sonuçlandırılır.

(5) Denetim genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yürütülür. Ancak, Uluslararası Denetim Standartları ile iç mevzuat arasında bir farklılık söz konusu olduğunda iç mevzuat esas alınır.

(6) Denetimler, güncel denetim metodolojilerinin uygulanmasına gerekli özen gösterilerek gerçekleştirilir.

(7) Kalite güvencesinin sağlanması için, denetimin her aşaması denetim standartlarına, stratejik planlara, denetim programlarına ve mesleki etik kurallarına uygunluğu açısından sürekli gözden geçirilir.

Denetim stratejik planı ve yıllık denetim programı

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

MADDE 8 – (1) Denetim stratejik planı ve yıllık denetim programı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kamuoyunun ve denetlenen kamu idarelerinin beklentileri ve denetim grup başkanlıklarının görüş ve önerileri de dikkate alınarak yapılacak risk analizleri doğrultusunda Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanır.

(2) Denetim Stratejik Planı, Sayıştayın denetimle ilgili amaç, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini ve bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemleri gösterir.

(3) Yıllık Denetim Programı, denetlenecek idareleri, denetim konularını, uygulanacak denetim türlerini, devam etmekte olan ve o yıl sonuçlanması planlanan denetim faaliyetlerini gösterir.

(4) Denetim Stratejik Planı ve Yıllık Denetim Programının hazırlık çalışmaları Başkanlıkça bu konuda görevlendirilen denetim destek grubu tarafından gerçekleştirilir.

Denetimin yürütülmesi

MADDE 9 – (1) Denetimler, denetim grup başkanlıklarınca yürütülür.

(2) Denetim grup başkanlıkları, denetim faaliyetlerini denetim grup başkanları tarafından oluşturulacak denetim ekipleri eliyle yürütür.

(3) Denetim ekipleri, denetlenecek konu ve kurumların özellikleri ile uzmanlık ihtiyacı dikkate alınarak oluşturulur.

(4) Denetim ve inceleme görevleri, kanun, tüzük, yönetmelik, standart, genelge ve rehberlerdeki esas ve usuller dairesinde yerine getirilir.

(5) Denetimlerde yayımlanmış mesleki ilkeler ve etik kurallara uyulur.

(6) Düzenlilik denetimi, performans denetimi, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi, genel uygunluk bildirim, faaliyet raporlarının ve mali istatistiklerin değerlendirilmesi çalışmalarının, aynı denetim gruplarınca yürütülmesi esastır. Başkanlık bu çalışmaların yürütülmesine ilişkin farklı denetim gruplarına görev verebilir.

Raporlar

MADDE 10 – (1) Sayıştay tarafından hazırlanacak raporlar şunlardır:

- a) Denetim raporu.
- b) Dış denetim genel değerlendirme raporu.
- c) Faaliyet genel değerlendirme raporu.
- ç) Mali istatistikleri değerlendirme raporu.
- d) Genel uygunluk bildirim.
- e) Kamu iktisadi teşebbüsü yıllık denetim raporu.
- f) Kamu iktisadi teşebbüsleri genel raporu.
- g) Yargılamaya esas rapor.
- ğ) Diğer raporlar.

(2) Sayıştay, denetim ve inceleme faaliyetleri sonucunda hazırlayacağı bu raporları, ilgili kanunlar ve bu yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar ve/veya ilgili kamu idaresine gönderir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

(3) Sayıştay, denetim önerilerinin denetlenen idarelerce ne ölçüde uygulandığını değerlendirmek için izleme yapar.

Sorumlular ve sorumluluk halleri

MADDE 11 - (1) İlgili Kanunlarda belirtilen sorumlular ve sorumluluk halleri saklı kalmak kaydıyla denetim grup başkanlıkları veya denetçiler tarafından yapılacak inceleme ve denetimler sonucunda; kamu kaynaklarının elde edilmesi, kayıt edilmesi, muhafazası ve kullanılması sürecinde görev, yetki ve sorumluluğa sahip kamu görevlileri ilgisine göre;

a) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli olarak elde edilmesi ve kullanılmasından,

b) Bütün faaliyet ve işlemlerin usulüne uygun olarak muhasebeleştirilmesinden ve raporlanmasından,

c) İdarelerinin tüm faaliyet ve işlemlerinin Kanunlara, kalkınma planlarına, stratejik planlara, performans programlarına, bütçelere ve ilgili diğer yasal düzenlemelere uygun olarak yürütülmesinden,

ç) İdarelerinde etkin bir iç kontrol sisteminin kurulup işletilmesinden,

d) İşlerin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yaptırılması, ödemelerin yapılması ve tüm bu işlemlerin belgelendirilmesinden,

e) Elektronik ortamda oluşturulan verilerin ve bilgilerin doğruluğundan,

f) Gelirlerin tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin işlemlerin yasal düzenlemelere uygun olarak zamanında ve eksiksiz olarak gerçekleştirilmesinden,

g) Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek mali külfet getirilmesinden,

ğ) Taşınır ve taşınmazların yasal düzenlemelere uygun olarak elde edilmesi, yönetilmesi, kaydedilmesi, muhafaza edilmesi ve kullanılması veya elden çıkarılmasından,

h) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan veya rayiç bedelden daha yüksek bedelle alım yapılarak fazla veya yersiz ödemede bulunulmasından,

ı) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılmasından,

i) Mevzuata aykırı veya mevzuatta öngörülmeeyen ödemelerin yapılmasından, sorumludur.

(2) Grup başkanlıkları veya denetçiler yaptıkları inceleme ve denetimler sonucunda kamu zararına yol açan hususlar ile ilgili olarak yargılamaya esas rapor hazırlarlar.

(3) Yargılamaya esas rapor düzenlenmeyecek idare, hesap ve faaliyetlerin denetimi sırasında ilgili kamu idaresinin zararına yol açan bir husus tespit edildiğinde konu genel hükümlere göre işlem yapılmasını teminen bir yazı ile Başkanlığa bildirilir ve ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak Sayıştay Raporlarında belirtilir.

Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

MADDE 12 – (1) Sorumlular veya diğer ilgililer, denetçilerin isteyecekleri bilgi, kayıt ve belgeleri vermeye, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarını geciktirmeksizin göstermeye mecburdurlar. Kamu idareleri ve görevlileri, denetim ve inceleme ile görevlendirilmiş olanlara her türlü hesap, bilgi, belge ve kayıtları ibraz etmek, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarının görülmesini sağlamak, görevin düzenli olarak yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek zorundadır.

(2) Denetim ve inceleme esnasında istenildiği halde bilgi, kayıt ve belgeler verilmez ise, istenilen bilgi, kayıt ve belgenin özelliğine göre denetim ekibince belirlenecek makul bir süre içerisinde, söz konusu kayıt, bilgi ve belgeler, Başkanlık tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde kurumun üst yönetiminden istenilir. Anılan yazıda istenilen belgelerin gönderileceği adres ile bilgi verecek kişilerin hazır bulunacağı yer ve zaman belirtilir. Belirtilen sürede istenilen belge gönderilmez, bilgi vermesi gereken kişiler istenilen yerde hazır bulunmazlar ise durum bir yazı ile Başkanlığa bildirilir. Denetim ve incelemeler esnasında, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumları geciktirmeksizin gösterilmez ise, durum bir tutanakla tespit edilerek Başkanlığa bildirilir. Başkanlıkça Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yaptırımların uygulanması için ilgili kurum üst yönetime gerekli bildirimde bulunulur.

(3) Denetim ve incelemeler esnasında, Sayıştayca önceki yıllara ilişkin Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yaptırımların uygulanması istemi araştırılarak, kurumca gerekli işlemlerin yapılıp yapılmadığı tespit edilir. Kanunun 9 uncu maddesi altıncı fıkrasında yer alan istem yerine getirilmemiş ise, bunun hukuki sonuçları hazırlanacak raporlarda dikkate alınır. Ayrıca disiplin uygulamasının yerine getirilmesini temin için durum bir yazı ile Başkanlığa bildirilir.

(4) Hesabı Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılamayı güçleştirenler hakkında da yukarıda belirtilen süreç izlenir.

(5) Denetim ve yargılamanın güçleştirilmesine gerekçe oluşturan davranış ve faaliyetler Başkanlıkça gerekçeli olarak ilgili kuruma bildirilir.

(6) Denetimler esnasında Sayıştay ilamlarının infazının izlenmediği ve gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilirse durum bir yazı ile Başkanlığa bildirilir. Başkanlıkça Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmünün uygulanması için ilgili kuruma bildirimde bulunulur.

(7) Kanunun 9 uncu maddesi hükümlerine uymayanlar ile 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak ve zamanında yerine getirmeyen ilgililer hakkında, Sayıştayın istemi üzerine disiplin veya ceza kovuşturması yapılır. Disiplin ve ceza kovuşturması ilgili kurumun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre yürütülür. Ancak Başkanlıkça kimler hakkında disiplin ve ceza kovuşturması isteminde bulunduğu gerekçesi ile birlikte ilgili kurum üst yönetimi ile soruşturmayı yürütecek mercilere bir yazı ile bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Düzenlilik Denetimi

Düzenlilik denetiminin amacı

MADDE 13 - (1) Düzenlilik denetimleri, denetlenen kamu idarelerinin;

a) Hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tablolarının, kurumun mali durumunu ve faaliyet sonuçlarını tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bir biçimde gösterip göstermediği,

b) Gelir, gider ve mallar ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığı,

hususlarına ilişkin denetim görüşü oluşturmak,

c) Mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini inceleyerek değerlendirmek,

ç) Kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere aykırı işlemlerin belirlenmesi halinde sebep olunan kamu zararlarını tespit etmek,

amacıyla yürütülür.

Düzenlilik denetiminin esasları

MADDE 14 - (1) Düzenlilik denetiminin yürütülmesinde aşağıdaki esaslar dikkate alınır:

a) Denetim cari yıl esası ile kamu idaresi temelinde yürütülür. Denetimler konu, sektör, faaliyet ve proje bazlı olarak birden fazla yılı ve birden fazla kurumu kapsayacak şekilde de yürütülebilir.

b) Düzenlilik denetimi ile performans denetiminin birlikte planlanarak yürütülmesi esastır.

c) Denetimler bu yönetmelik ve denetim rehberlerine göre yürütülür. Denetlenen kurumun faaliyetleri, organizasyon yapısı ve bütçe büyüklüğü dikkate alınarak denetim rehberindeki çalışmaların bir kısmı Yıllık Denetim Programında belirtmek suretiyle yapılmayabilir.

ç) Denetim, risk odaklı ve sistem tabanlı olarak yürütülür.

d) Denetim ekip çalışması esasına dayalı olarak denetim grup başkanlıklarında görevli denetçilerce yerine getirilir. Gerektiğinde grup dışından denetçiler ile Sayıştay dışından uzmanlar da denetim ekibinde görevlendirilebilir. Denetim ekibi tarafından yapılan çalışmalar denetim rehberlerinde yer alan açıklamalar dikkate alınarak belgelenir.

e) Denetim sonucunda oluşturulan denetim görüşü, yeterli ve uygun denetim kanıtı ile desteklenir. Denetim kanıtları ile kanıt toplamak üzere yürütülen denetim prosedürleri ve kanıt toplama tekniklerine ilişkin hususlar denetim rehberlerinde gösterilir.

f) Denetim sonucunda, tespit edilen kamu zararlarına ilişkin yargılamaya esas rapor düzenlenir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Düzenlilik denetiminin planlanması

MADDE 15 - (1) Denetim ekibinde görevli denetçiler denetim rehberini esas olarak düzenlilik denetiminin ilk kez yapılacağı kurumlarda kurum tanımaya yönelik detaylı çalışmalar yürütürler. İzleyen yıl denetimlerinde bu çalışmalar verilerin güncellenmesi suretiyle gerçekleştirilir.

(2) Denetlenecek kurumun muhasebe ve iç kontrol sisteminin anlaşılıp değerlendirilmesi sonucunda, denetimin hangi alanlarda daha fazla zaman ve işgücü gerektirdiği tespit edilir.

(3) Ekipte görevli denetçiler tarafından sorumluluklarında bulunan hesap alanlarıyla ilgili denetim programları hazırlanır.

(4) Denetimin planlanması çalışmaları sonunda denetim rehberine göre hazırlanan denetim planı, görüş ve önerileri alınmak üzere grup başkanına sunulur.

(5) Başkanlık onayına sunulacak denetim planında, ilgili kamu idaresinde yapılacak denetimler de dahil olmak üzere denetimlere ilişkin çalışma takvimi, görevli denetçiler ve sorumluluk alanları gösterilir.

(6) Denetimin planlaması aşamasına ilişkin diğer hususlar denetim rehberinde gösterilir.

Düzenlilik denetiminin yürütülmesi

MADDE 16 - (1) Denetim ekibinde görevli denetçiler, görevli oldukları hesap alanları ile ilgili denetim programlarını uygular ve sonuçlarını belgeler; yaptıkları çalışmalara ait her türlü bilgi ve belgeyi arşivler; denetim bulgularını destekleyen yeterli, uygun ve güvenilir denetim kanıtını çalışma kağıtları ile ilgisini kurarak sistematik şekilde belgeler. Kamu zararını ilgilendiren hususlar ile ilgili olarak sorguları hazırlar.

(2) Denetim sonucunda tespit edilen hatalar; mali rapor ve tablolara, mali yönetim ve iç kontrol sistemine ve uygunluğa ilişkin hatalar olmak üzere üç kategoride tasnif edilir.

(3) Denetim ekibi, yürütülen çalışmaların sonucunda denetlenen kurumun görüşünün alınacağı taslak denetim raporunu hazırlar.

(4) Denetimin yürütülmesi aşamasına ilişkin diğer hususlar denetim rehberinde gösterilir.

Düzenlilik denetim sonuçlarının raporlanması

MADDE 17 - (1) Hazırlanan taslak denetim raporu ilgili kamu idaresinin görüşü alınmak üzere Başkanlığa sunulur. Taslak denetim raporu, kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından, raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde cevaplandırılır.

(2) Denetim ekibi, kamu idaresinden gelen cevabı da dikkate alarak taslak raporda gerekli değişiklikleri yapar ve denetim görüşünü oluşturur. Bu görüşü destekleyen ekleri içeren denetim raporunu kurum görüşü ile birlikte Başkanlığa sunulmak üzere grup başkanına teslim eder.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

(3)Yargılamaya esas raporlar bu Yönetmeliğin Üçüncü Kısımının İkinci Bölümünde yer alan hükümlere göre düzenlenir.

Düzenlilik denetim sonuçlarının izlenmesi

MADDE 18 - (1) Sayıştay, denetlenen kurumun, raporda yer alan önerileri ne ölçüde uyguladığını izler.

(2) İzleme, konunun özelliğine göre, yeni bir denetim çalışması olarak yürütülebileceği gibi denetlenen kurumlardan, rapordaki önerilerin yerine getirilip getirilmediğini tespit etmek amacıyla yazılı bilgi alma biçiminde de olabilir.

(3) İzleme sonucunda tespit edilen ilerlemeler ve ilerleme sağlanamayan ya da yetersiz kalınan alanlar hazırlanacak raporlarda değerlendirilir.

(4) Denetimin izlenmesine ilişkin diğer hususlar denetim rehberinde gösterilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Performans Denetimi

Performans denetiminin amacı

MADDE 19 - (1) Performans denetimleri;

a) Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergeler ile ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi,

b) İdarelerin faaliyet sonuçları ve performansı hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve doğru bilgi sunulması, amacıyla yürütülür.

Performans denetiminin esasları

MADDE 20 - (1) Performans denetiminin yürütülmesinde aşağıdaki esaslar dikkate alınır:

a) Denetim cari yıl esaslı ile kamu idaresi temelinde yürütülür. Ancak denetimlerin konu, sektör, faaliyet ve proje tabanlı olarak birden fazla yılı ve birden fazla kurumu kapsayacak şekilde yürütülmesi de mümkündür.

b) Performans denetimi ve düzenlilik denetiminin birlikte planlanarak yürütülmesi esastır.

c) Denetimler bu yönetmelik ve denetim rehberlerine göre yürütülür.

ç) Denetim ekip çalışması esasına dayalı olarak denetim grup başkanlıklarında görevli denetçilerce yerine getirilir. Gerektiğinde grup dışından denetçiler ile Sayıştay dışından uzmanlar da denetim ekibinde görevlendirilebilir. Denetim ekibi tarafından yapılan çalışmalar denetim rehberlerinde yer alan açıklamalar dikkate alınarak belgelenir.

d) Denetim sonucunda oluşturulan bulgu, sonuç ve öneriler, yeterli ve uygun denetim kanıtı ile desteklenir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Performans denetiminin planlanması

MADDE 21 - (1) Denetim ekibinde görevli denetçiler denetim rehberini esas alarak performans denetiminin ilk kez yapılacağı kurumlarda kurum tanımaya yönelik detaylı çalışmalar yürütürler. İzleyen yıl denetimlerinde bu çalışmalar verilerin güncellenmesi suretiyle gerçekleştirilir.

(2) Denetimin planlanması çalışmaları sonunda denetim rehberine göre hazırlanan denetim planı, görüş ve önerileri alınmak üzere grup başkanına sunulur.

(3) Başkanlık onayına sunulacak denetim planında, ilgili kamu idaresinde yapılacak denetimler de dahil olmak üzere denetimlere ilişkin çalışma takvimi, görevli denetçiler ve sorumluluk alanları gösterilir.

(4) Denetimin planlama aşamasına ilişkin diğer hususlar denetim rehberinde gösterilir.

Performans denetiminin yürütülmesi

MADDE 22 - (1) Denetim planının onaylanması ile birlikte denetimin yürütülmesi aşamasına geçilir. Bu aşamada;

a) Plan, program, bütçe belgeleri ile faaliyet raporunun yasal düzenlemelerin gerektirdiği şekilde hazırlanıp hazırlanmadığı,

b) Makro ve sektörel politika ve plan öncelikleriyle kurumsal amaç ve hedeflerin ilişkisi,

c) Performans hedefleri, performans göstergeleri ve faaliyetlerin uyumu,

ç) Performans hedefleri altında yer alan faaliyetlere hangi kaynakların sağlandığı ve bu kaynaklardan ne düzeyde harcama yapıldığı,

d) Performans göstergelerinin ölçümü suretiyle performans hedeflerinin ne düzeyde yerine getirildiği,

e) Kurumun bütçesinde kaynak olarak görülmekle birlikte doğrudan kurum tarafından yerine getirilmeyen faaliyetler, değerlendirilir.

(2) Denetimin yürütülmesi aşamasına ilişkin diğer hususlar denetim rehberinde gösterilir.

Performans denetiminin raporlanması

MADDE 23 - (1) Denetim sonucunda, plan, program ve bütçe sistematığı açısından iyileştirilmesi gereken alanlar ve bu alanların iyileştirilmesi için geliştirilen öneriler denetim raporuna alınır. Bu çerçevede;

a) Stratejik plana ilişkin konularda gelişme olup olmadığı,

b) Stratejik plan performans programı ilişkisinin güçlendirilip güçlendirilmediği,

c) Bir önceki raporda yer alan ve iyileştirilmesi gereken performans hedeflerinde bir iyileşme sağlanıp sağlanmadığı,

ç) Faaliyetler ve performans göstergelerinin standartlara ve program sistematığına uygun olup olmadığı raporlanır.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etkililik, Ekonomiklik ve Verimlilik Denetimi

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetiminin amacı

MADDE 24 - (1) Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi;

a) Kamu kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında etkililik, ekonomiklik ve verimliliğin sağlanıp sağlanmadığı ve idarelerin amaçlarına etkili bir şekilde ulaşım ulaşmadıkları konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisine, kamuoyu ve kamu idarelerine bilgi sunmak,

b) Kamu yönetiminde hesap verme sorumluluğu ile iyi yönetim ilke ve uygulamalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak, amacıyla yürütülür.

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetiminin esasları

MADDE 25 - (1) Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetiminin yürütülmesinde aşağıdaki esaslar dikkate alınır:

a) Denetim kamu idarelerinin faaliyetlerinin faaliyet dönemine bağlı olmaksızın yılı içinde veya yıllar itibarıyla sektör, program, proje ve konu bazında denetlenmesi temelinde yürütülür.

b) Denetimler bu Yönetmelik ve etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rehberine göre yürütülür.

c) Denetim ekip çalışması esasına dayalı olarak denetim grup başkanlıklarında görevli denetçilerce yerine getirilir. Gerektiğinde grup dışından denetçiler ile Sayıştay dışından uzmanlar da denetim ekibinde görevlendirilebilir.

ç) Denetim sonucunda oluşturulan bulgu-sonuç ve öneriler, yeterli ve uygun kanıt ile desteklenir.

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetiminin planlanması

MADDE 26 - (1) Denetim konularının seçiminde Denetim Stratejik Planında belirlenen öncelikli alanlar dikkate alınır.

(2) Denetim ekipleri tarafından incelenecek konulara ilişkin olarak hazırlanan çalışma teklifleri grup başkanınca gözden geçirildikten sonra Başkanlığa sunulur. Başkanlığa sunulan çalışma teklifleri Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulunca değerlendirilerek öncelikler belirlenir ve Denetim Stratejik Planlarına yansıtılır.

(3) Başkanlıkça onaylanan çalışma teklifleri, hazırlanacak yıllık programlarda yer alır.

(4) Denetimin planlaması aşamasına ilişkin diğer hususlar etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rehberinde düzenlenir.

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetiminin yürütülmesi

MADDE 27 - (1) Başkanlığın denetimin yürütülmesine ilişkin onayı alındıktan sonra, ayrıntılı bir iş planı hazırlanır.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

(2) Denetlenen faaliyet, proje, program ya da kurum hakkında denetçinin ulaştığı bulgu ve sonuçları desteklemek için anlamlı, güvenilir, geçerli ve yeterli miktarda kanıtlar toplanır.

(3) Denetim sonucunda bulgu, sonuç ve önerileri içeren taslak denetim raporu hazırlanır.

(4) Denetimin yürütülmesi aşamasına ilişkin diğer hususlar etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rehberinde düzenlenir.

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi sonuçlarının raporlanması

MADDE 28 - (1) Rapor planlama aşamasında oluşturulan denetim soruları ya da ana kriterler çerçevesinde bölümlere ayrılarak hazırlanır.

(2) Hazırlanan taslak rapor, denetlenen kurum görüşü alınmak üzere Başkanlığa sunulur.

(3) Kurumun üst yöneticisi raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde kurumunun görüşünü Başkanlığa sunar. Denetim ekibi, yeni bilgi ve belgeler sunulması halinde veya itiraz ve eleştirileri yerinde bulunduğu durumlarda denetlenen kurumun görüşlerini dikkate alır ve etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi raporunu hazırlar.

(4) Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi raporları, denetim grup başkanlıklarınca Başkanlığa sunulur. Sayıştay Başkanı tarafından belirlenen süreler içinde ilgili daire ve Rapor Değerlendirme Kurulu, rapor hakkında görüş bildirir.

(5) Sayıştay Başkanı, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi raporunu ilgili kamu idaresinin denetim raporu ile birlikte veya ayrı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar ve ilgili kamu idaresine gönderir.

(6) Denetimin raporlanması aşamasına ilişkin diğer hususlar etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rehberinde düzenlenir.

Etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rapor sonuçlarının izlenmesi

MADDE 29 - (1) Denetlenen kurumun, raporda yer alan önerileri ne ölçüde uyguladığını belirlemek için izleme yapılır.

(2) İzleme, konunun özelliğine göre, yeni bir denetim çalışması olarak yürütülebileceği gibi denetlenen kurumlardan, rapordaki önerilerin yerine getirilip getirilmediğini tespit etmek amacıyla yazılı bilgi alma biçiminde de yapılabilir.

(3) Denetimin izlenmesi aşamasına ilişkin diğer hususlar etkililik, ekonomiklik ve verimlilik denetimi rehberinde düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi

Denetime tabi kuruluşların tespiti

MADDE 30 - (1) Denetimleri 3346 sayılı Kanun kapsamında yürütülecek kuruluşlar, her yıl ocak ayında Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulunca yapılacak yıllık denetim programında tespit edilerek ilgili kuruluşlara duyurulur ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(2) Denetimler sırasında sermaye payı değişikliği, satış, devir, birleşme ve özelleştirme nedenleriyle statüsü ve denetim kapsamı içindeki yeri değişen kuruluşların tespiti halinde, durum ilgili denetim grubunca Başkanlığa bildirilir. Yıl içinde denetim kapsamında meydana gelecek değişiklikler ocak ayı beklenilmeden tespit edilerek ilgili kuruluşlara duyurulur ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Kamu iktisadi teşebbüsleri denetiminin esasları

MADDE 31 - (1) Kamu iktisadi teşebbüsleri; iktisadi, mali, idari, hukuki ve teknik yönlerden sürekli denetime tabidir. Bu denetimlerde;

- a) Denetlenen kuruluşların kanun veya statülerinde belirlenen amaç ve esaslara, kalkınma planı ve programlara uyulup uyulmadığı,
 - b) İşletme bütçelerinin gereklere, işlemlerinin bütçelere; maliyet bilanço ve sonuç hesaplarının dönem faaliyetlerine uygunluğu ve doğruluğu,
 - c) Çağdaş işletmecilik esaslarına uyulup uyulmadığı,
 - ç) İşlemlerin hukuka uygunluğu,
 - d) Verimlilik ve kârlılık ilkelerine uyulup uyulmadığı,
 - e) İşletmenin zarara uğratılıp uğratılmadığı,
- hususları araştırılarak raporlanır.

Kamu iktisadi teşebbüsleri yıllık denetim raporu

MADDE 32 - (1) Her yıl, denetlenen kuruluşun işlem, bilanço, sonuç hesapları ve yönetim kurullarının ibra edilmesi, ibra edilmemesi veya genel görüşmeye sunulmasına esas olacak görüşleri içeren, gerekçeli ve karşılaştırmalı rapor hazırlanır.

(2) Şekil, muhteva ve bölümleri rehberlerde belirtilen ve kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimleri sonucu hazırlanacak Yıllık Raporlar, denetim grubu içinde oluşturulacak ekiplerde görevli meslek mensuplarınca birlikte hazırlanır. Denetçilerin raporun hangi bölümünde görevli olduğu iş programında ve rapor takdim yazısında belirtilir.

(3) Denetim ekipleri ve denetim gruplarının Yıllık Rapor teslim tarihleri anılan birimlerin yıllık iş programlarında belirtilir. Rapor teslim tarihleri, bu kapsamdaki tüm Yıllık Raporların mevzuatla öngörülen aşama ve sürelerden geçerek zamanında görüşülüp kabul edilmesini sağlayacak şekilde belirlenir.

(4) Yıllık rapordaki finansal tablolar ve mali bünye incelemesi; denetlenen kuruluşların içinde buldukları sektörün tabi olduğu mevzuat ile ilgili düzenleyici

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

otorite tarafından yayımlanan muhasebeleştirme ve finansal raporlama usul ve esaslarına ilişkin yönetmelik, tebliğ, genelge, karar ve açıklamalar çerçevesinde yapılır. Yıllık Raporla, kuruluşun bilançosu ile gereken hallerde Sayıştay tarafından hazırlanan muaddel bilanço birlikte yer alır.

(5) Yıllık raporlarda bir konunun teftiş kurullarınca incelenmesi veya soruşturulması talep edilmesi halinde konuya ilişkin ayrıntılı çalışma ve gerekli belgelere raporda yer verilir.

(6) Kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimleri sonucu hazırlanacak Yıllık Raporlar, en geç ilgili oldukları yılın bitimini takip eden eylül ayı sonuna kadar Başkanlığa sunulur.

(7) Rapor Değerlendirme Kurulunda son şekli verilerek kabul edilen Yıllık Raporlar, varsa gerekli düzeltme işlemleri raporu hazırlayan denetim grubunca en geç ekim ayı sonuna kadar tamamlanarak, kabullerini müteakip Başkanlık tarafından Denetlenen Kuruluş, ilgili Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilir. Bu raporlar aynı zamanda Kalkınma Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığına gönderilir.

Kamu iktisadi teşebbüsleri genel raporu

MADDE 33 - (1) Kamu iktisadi teşebbüslerinin yıllık faaliyet sonuçları, Türkiye ekonomisi içindeki yeri ile genel ve ortak sorunlarının birlikte ele alındığı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Raporu düzenlenir. Bu raporda yer alması gereken diğer hususlar ile raporun şekil ve muhtevası rehberlerde belirlenir.

(2) Yıllık denetim programlarında Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Raporunun hazırlanması görevi Başkanlık tarafından bir denetim veya denetim destek grubuna verilir. İhtiyaç görülmesi halinde ise, yeterli sayıda meslek mensubu, raporu hazırlamak üzere ayrıca görevlendirilir.

(3) Yıllık raporlardan genel rapora alınacak bilgiler, yıllık raporun ilgili bölümlerini hazırlayan denetçilerce veri sistemine girilir. Sisteme veri girişleri tamamlanmayan yıllık raporlar görüşülmez.

(4) Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Raporuna, Rapor Değerlendirme Kurulunca ilgili oldukları yılı izleyen yılın sonuna kadar son şekli verilir, onbeş gün içinde Başkanlık internet sitesinde yayımlanır.

Kamu iktisadi teşebbüsleri diğer raporları

MADDE 34 - (1) Raporlama dönemi beklenildiğinde telafisi güç sonuçlar doğacağı düşünülen hususlarda Başkanlık Onayı ile denetim ve inceleme yapılabilir. Bu denetim ve inceleme sonucunda hazırlanan rapora Rapor Değerlendirme Kurulu tarafından Başkanlıkça belirlenen süre içinde ivedilikle son şekli verilir. Başkanlık bu raporlarda yer alan hususların teftişi veya soruşturulması için söz konusu raporları ilgili kurumlara ve denetlenen kamu idaresine gönderir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Raporlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Sayıştay Raporları

Denetim raporları²

MADDE 35 - (1) Kamu idarelerinin düzenlilik ve performans denetimleri sonucunda denetim grup başkanlıkları tarafından hazırlanan taslak denetim raporları, ilgili kamu idaresine gönderilmeden önce rapor değerlendirme komisyonları tarafından değerlendirilmek üzere Başkanlığa sunulur.

(2) Rapor değerlendirme komisyonları, taslak raporu değerlendirilecek denetim ekibinde görev almamış olmak kaydıyla bir başkan olmak üzere Başkanlıkça görevlendirilen üç uzman denetçiden oluşturulur. Komisyon, üye tam sayısı ile toplanır ve görüşünü oy çokluğu ile on beş iş günü içerisinde oluşturur.

(3) Komisyon, taslak denetim raporlarını; ilgili kanunlar ile bunlara dayanarak çıkarılan tüzük, kararname, yönetmelik ve ilgili kanunlarda uygulamayı yönlendirmek üzere yetkilendirilmiş olan kamu idareleri tarafından yapılan düzenleme ve verilen görüşlere uygunluğu yönünden değerlendirerek raporunu ilgili gruba gönderilmek üzere Başkanlığa sunar. Denetim ekibinin komisyon görüşüne katılmaması halinde, ilgili grup başkanının görüşüne göre denetim ekibi tarafından düzeltilen taslak rapor ilgili kamu idaresine gönderilmesi için grup başkanı tarafından Başkanlığa sunulur.

(4) Taslak denetim raporları, kamu idaresi tarafından, raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde cevaplandırılır. Denetim grup başkanlıkları kamu idareleri tarafından gönderilen cevapları da dikkate alarak denetim raporlarını düzenler. Denetim raporları, Sayıştay dairelerinin görüşleri alınmak üzere raporun ilgili olduğu yılın

² 18/04/2013 tarih ve 28622 sayılı RG de yayımlanan Sayıştay Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2 nci maddesiyle yapılan değişiklikten önceki hali:

(1) Kamu idarelerinin düzenlilik ve performans denetimleri sonucunda denetim grup başkanlıkları tarafından hazırlanan taslak denetim raporları Başkanlığa sunulur, bir örneği Başkanlıkça ilgili kamu idaresine gönderilir.

(2) Taslak denetim raporları, kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından, raporun alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde cevaplandırılır. Denetim grup başkanlıkları kamu idareleri tarafından gönderilen cevapları da dikkate alarak denetim raporlarını düzenler. Denetim raporları, Sayıştay dairelerinin görüşleri alınmak üzere raporun ilgili olduğu yılın bitimini takip eden mayıs ayı sonuna kadar Başkanlığa sunulur. Bu raporlara kamu idarelerinin cevapları da eklenir.

(3) Daireler, raporlar hakkındaki görüşlerini temmuz ayının onbeşine kadar Başkanlığa sunar. Daireler denetim raporları hakkında görüş oluştururken, söz konusu raporların Kanunda öngörülen amaç, çerçeve ve sınırlar içinde olup olmadığı ile bu Yönetmeliğe uygunluğu yönünden inceleme yapar ve bu hususlara uygunluk taşımayan raporların düzeltilmesine ilişkin görüşünü Başkanlığa sunar. Başkanlık bu raporları görüşünü bildirmek üzere Rapor Değerlendirme Kuruluna gönderir. Bu raporlar Dış Denetim Genel Değerlendirme raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bilgi ve gereği için ilgili kamu idarelerine gönderilir.

(4) Kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere kamu idarelerinin sermayesinin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yarısından fazlasına sahip buldukları kuruluş ve ortaklıklarının denetimi, bu idarelerin denetimi ile birlikte gerçekleştirilir ve raporlanır

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

bitimini takip eden mayıs ayı sonuna kadar Başkanlığa sunulur. Bu raporlara kamu idarelerinin cevapları ve rapor değerlendirme komisyonlarının görüşleri de eklenir.

(5) Daireler, raporlar hakkındaki görüşlerini temmuz ayının on beşine kadar Başkanlığa sunar. Daireler denetim raporları hakkında görüş oluştururken, söz konusu raporların Kanunda öngörülen amaç, çerçeve ve sınırlar içinde olup olmadığı, Başkanlıkça çıkarılan yönetmelik, usul ve esaslar ile denetim rehberleri ve genelgelere uygunluğu yönünden inceleme yapar ve bu hususlara uygunluk taşımayan raporların düzeltilmesine ilişkin görüşünü Başkanlığa sunar. Başkanlık bu raporları görüşünü almak üzere Rapor Değerlendirme Kuruluna gönderir.

(6) Rapor Değerlendirme Kurulunca merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarına ilişkin görüş verilen denetim raporları Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bilgi ve gereği için ilgili kamu idarelerine gönderilir. Kurulca görüş verilen mahalli idarelere ait denetim raporları ilgili mahalli idarelerin meclislerine bilgi ve gereği için gönderilir.

(7) Kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere kamu idarelerinin sermayesinin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yarısından fazlasına sahip buldukları kuruluş ve ortaklıklarının denetimi, bu idarelerin denetimi ile birlikte gerçekleştirilir ve raporlanır.

Dış denetim genel değerlendirme raporu

MADDE 36 - (1) Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu; denetime ilişkin genel bilgileri, denetim raporlarından önemli görülen ve genellik arzeden konuları ve mali konularda belirtilmesi uygun görülen diğer hususları içerecek şekilde, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler ile diğer kurumlar itibariyle düzenlenir.

(2) Denetim grup başkanlıkları; Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunda yer almasını istedikleri konulara ilişkin taslakları raporun ilgili olduğu yılın bitimini takip eden nisan ayı sonuna kadar elektronik ortamda ilgili destek grubuna ve yazılı olarak Başkanlığa gönderir. Destek grubu, mayıs ayı içinde denetim grup başkanlıklarından gelen taslakların analizini yapar ve Başkanlığa sunar. Başkanlık rapora alınması gereken konuları Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşünü alarak belirler ve dış denetim genel değerlendirme raporunun taslağını hazırlamak üzere destek grubuna gönderir.

(3) Destek grubu tarafından hazırlanan taslak rapor, Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü alındıktan sonra Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu olarak Başkanlıkça Genel Uygunluk Bildirimi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(4) Dış denetim genel değerlendirme raporunun Rapor Değerlendirme Kurulunda görüşülmesi sırasında ilgili grup başkanı veya denetçi görüşmeye katılarak görüşünü açıklar. İlgili kamu idaresinin üst yöneticisi veya görevlendireceği yardımcısı da açıklamalarda bulunmak üzere Kurula çağrılabilir.

(5) Dış denetim sonuçları kurum veya konu bazında müstakil raporlar halinde de hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulabilir. Kurum ve konu bazında

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

müstakil rapor olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasının uygun olduğu değerlendirilen dış denetim sonuçları, denetim grup başkanlıklarının önerisi ve Dairenin görüşü üzerine Rapor Değerlendirme Kurulu tarafından belirlenir.

Faaliyet genel değerlendirme raporu

MADDE 37 - (1) Kamu idareleri tarafından gönderilen idare faaliyet raporları, denetim grup başkanlıklarınca denetim sonuçları da dikkate alınarak değerlendirilir. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan mahallî idareler genel faaliyet raporu ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan genel faaliyet raporu bu kamu idarelerinin denetimini yapan denetim grup başkanlıklarınca, diğer denetim gruplarının desteği de alınarak değerlendirilir.

(2) Denetim grup başkanlıklarınca hazırlanan faaliyet değerlendirme raporları Başkanlığa gönderilir. Faaliyet değerlendirme raporları esas alınarak ilgili destek grubu tarafından hazırlanan faaliyet genel değerlendirme raporu, Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşüne sunulur.

(3) Faaliyet genel değerlendirme raporunun Kurulca görüşülmesi sırasında ilgili grup başkanı veya denetçi görüşünü açıklamak üzere çağrılır.

(4) Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü alındıktan sonra Sayıştay Başkanı tarafından mahallî idarelere ait olanlar hariç olmak üzere idare faaliyet raporları, genel faaliyet raporu ve mahallî idareler genel faaliyet raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Maliye Bakanlığına gönderilir. Mahallî idarelerin idare faaliyet raporları hakkındaki Sayıştay değerlendirmesinin bir örneği İçişleri Bakanlığına, bir örneği de ilgili mahallî idarenin meclisine gönderilir.

Mali istatistikleri değerlendirme raporu

MADDE 38 - (1) Mali istatistikleri değerlendirme raporu, Kanununun 40 ıncı maddesinde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak hazırlanarak Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü de alındıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir.

(2) Mali istatistikleri değerlendirme raporu, ilgili rehberde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Maliye Bakanlığının denetimini yapan grup başkanlığı tarafından hazırlanır.

Genel uygunluk bildirimini

MADDE 39 - (1) Genel uygunluk bildirimini, Kanununun 41 inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(2) Genel uygunluk bildiriminin hazırlanmasına ilişkin diğer hususlar hazırlanacak rehberde düzenlenir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Diğer raporlar

MADDE 40 - (1) Denetim ve incelemeler sonucunda hazırlanan ve yönetmeliğin diğer maddelerinde öngörülenler dışında kalan raporlardır. Aşağıda sayılan denetim ve incelemeler sonucunda düzenlenen raporlar bu kapsamda değerlendirilir:

a) Sayıştay tarafından program, proje ve konu bazında gerçekleştirilen denetim ve incelemeler sonucu düzenlenen raporlar.

b) Kamu idarelerinin kaynaklarını, etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı konusunda yapılan denetimler sonucunda hazırlanan raporlar.

c) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre yapılan denetimler sonucunda düzenlenen raporlar.

ç) Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılan denetimler sonucunda düzenlenen raporlar.

d) Kanunlarla verilen diğer inceleme, denetleme faaliyetleri sonucunda düzenlenen raporlar.

(2) Düzenlenen bu raporlar, denetim grup başkanlıklarınca Başkanlığa sunulur. İlgili Daire ve Rapor Değerlendirme Kurulu Sayıştay Başkanı tarafından belirlenen süreler içinde bu raporlar hakkında görüş bildirir.

(3) Sayıştay Başkanı, bu raporları ilgisine göre Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar veya ilgili kamu idaresine gönderir.

Raporların kamuoyuna duyurulması

MADDE 41 - (1) Sayıştay raporları, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu ve ilgili kamu idarelerine verildiği tarihten itibaren onbeş gün içerisinde Sayıştay Başkanı veya görevlendireceği başkan yardımcısı tarafından, kanunların açıklanmasını yasakladığı durumlar hariç kamuoyuna duyurulur.

(2) Raporlar kamuoyuna yazılı ve görsel iletişim araçları, internet veya basın açıklaması yolu ile duyurulabilir. Kamuoyuna duyurulan Sayıştay raporları Başkanlık internet sitesinde yayımlanır.

(3) Savunma, güvenlik ve istihbarat ile ilgili kamu idarelerinin ellerinde bulunan devlet mallarının Kanun uyarınca yapılacak denetimi sonucunda hazırlanacak raporların kamuoyuna duyurulmasına ilişkin hususlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Yargılamaya Esas Rapor ve Ek Rapor

Yargılamaya esas rapor

MADDE 42 - (1) Genel Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında denetçiler tarafından kamu zararına yol açan bir husus tespit edildiğinde sorumluların savunmaları alınarak mali yılsonu itibariyle yargılamaya esas rapor düzenlenir. Düzenlenen yargılamaya esas raporlar ilgili mali yılı takip eden yılın en geç kasım ayı sonuna kadar Başkanlığa sunulur.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

(2) Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen hususlarda yargılamaya esas rapor mali yıl esasına bağlı kalınmaksızın; kamu idaresi bazında düzenlenebileceği gibi sektör, program, proje ve konu bazında da düzenlenebilir. Düzenlenen yargılamaya esas raporlar, denetimin bitimini takip eden en geç altı ay içinde Başkanlığa sunulur.

Kamu zararının tespiti

MADDE 43 - (1) Yargılamaya esas raporlar düzenlenirken kamu zararının tespiti ile kamu görevlilerine sorumluluk yöneltmesinde aşağıdaki şartların oluşup oluşmadığı aranır:

- a) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemlerin varlığı,
- b) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemden bir kamu zararı oluşması,
- c) Bu zararın oluşmasına neden olan kamu görevlilerinin belirlenmesi,
- ç) Kamu zararının, belirlenen kamu görevlilerinin mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemlerinden kaynaklandığına ilişkin illiyet bağının kurulması.

Sorguların düzenlenmesi

MADDE 44 - (1) Denetim sırasında mevzuata uygun bulunmayan işlemlerden kamu zararına yol açtığı tespit edilen işlemlerin yer aldığı belgeler ayrılır. Kamu zararına neden olan kamu görevlilerinin sorumlulukları belirlenerek sorgu konusu yapılır.

(2) Aynı belgelerin değişik nitelikte ilişkili konuları kapsamaması halinde her konu aynı sorgu maddesinde fıkralar halinde gösterilir.

(3) Sorgulara madde numarası verilir.

(4) Sorumlulara elektronik ortamda tebliğ yapılamayan sorguların bütün sayfaları resmi mühür ile mühürlenir ve her sorumluya ait sorguların son sayfası ilgili denetçiler ve ekip başkanı ile grup başkanı tarafından imzalanır.

(5) Sorgularda; her bir sorgu maddesinin üst kısmında denetlenen kurumun adı, ilişkili belgelerin tarih ve numarası, kamu zararı tutarı, kamu zararına neden olan sorumluların adı ve soyadı ile unvanları tablo halinde gösterilir.

(6) Sorgularda; kamu zararının hangi mevzuat hükümlerine aykırılık sonucu oluştuğu, kamu kaynağındaki artışa engel ya da eksilmeye neden olan durum ve kamu görevlilerinin kamu zararına yol açan karar, işlem veya eylemlerinin neler olduğu açıklanarak konu hakkında sorumluların savunmaları istenir.

7) Sorgularda denetim ekibi ile grup başkanı arasında ifade ve şekil açısından oluşan görüş farkı, grup başkanının görüşü doğrultusunda giderilir. Esasa ilişkin oluşan görüş farklarında ise grup başkanı aykırı görüşünü yargılamaya esas raporda belirtir.³

Sorguların tebliği

MADDE 45 - (1) Sorgular, savunmaları alınmak üzere sorgularda adı, soyadı ve unvanı belirtilen her bir sorumluya Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak tebliğ

³ Maddedeki 7 nci fıkra, 18/04/2013 tarih ve 28622 sayılı RG de yayımlanan Sayıştay Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3 ncü maddesiyle eklenmiştir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

edilir. Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap vermeyen sorumluların savunmaları dikkate alınmaz.

(2) Sorguların tebliğinin elektronik ortamda yapılması esastır. Elektronik ortamda tebliğ yapılamaması halinde tebligat yazılı olarak yapılır. Elektronik ortamda sorguların tebliği ve savunmaların alınmasına ilişkin düzenlemeler Başkanlıkça belirlenir.

(3) Elektronik ortamda tebliğ yapılamayan her sorumlu için Sorgu Üst Yazısı doldurulur, Başkan adına grup başkanı tarafından imzalanıp resmi mühür ile mühürlendikten sonra sorgu kağıtlarına iliştilerilerek ilgili birime verilir. İlgili birim tarafından bu sorgular, Sorgu Üst Yazısındaki bilgilere göre doldurulan Sorgu Tebliğ Zarfına konulduktan sonra, sorumlularına tebliğ edilir.

(4) Ankara dışında yapılan denetimler sonucu düzenlenen sorgular elden tebliğ edilebilir. Bu durumda üçüncü fıkradaki işlemler ekip başkanı tarafından yerine getirilir.

(5) Sorguların tamamı, kurum üst yöneticisine ve muhasebe birimine yazılı olarak bilgi amaçlı gönderilir veya verilir.

Yargılamaya esas raporların düzenlenmesi

MADDE 46 - (1) Yargılamaya esas raporlar ekip başkanı tarafından ekteki Standart Form kullanılarak düzenlenir.

(2) Kamu zararına ilişkin tüm sorgular, sorgu sırasına göre rapora alınır.

(3) Yargılamaya esas raporun denetçi düşüncesi kısmı aşağıdaki bölümlerden oluşur:

a) Birinci bölüm "SORGU" başlığı altında düzenlenir ve bu bölümde sorgulara madde, numarası da belirtilmek suretiyle aynen yer verilir.

b) İkinci bölüm, "SAVUNMALAR" başlığı altında düzenlenir ve bu bölüme kime ait olduğu belirtilmek suretiyle savunmalar aynen alınır. Sorumluların savunmaları tamamen aynı nitelikte ise, yalnız birisi yazılarak bu husus ayrıca açıklanır. Sorguyu tebellüğ ettiği halde savunma göndermeyen sorumlular varsa, tebellüğ tarihi (ve tebliğ ilan edilmiş ise kesinleşme tarihi) gösterilerek savunmasını göndermediği yazılır.

c) Üçüncü bölüm, "SONUÇ" başlığı altında düzenlenir ve bu bölümde, savunmalarda ileri sürülen hususlar da karşılanmak suretiyle gerekçeli olarak aşağıdaki hususlardan biri veya birkaçı istenir;

1) Hesap ve işlemlerin yasal düzenlemelere uygunluğuna hükmedilmesi.

2) Kamu zararının sorumlulardan tazminine hükmedilmesi.

3) Gerekli görülen hususların ilgili mercilere bildirilmesi.

4) Hesap ve işlemlerin yargılamasının durdurularak hüküm dışı bırakılması.

(4) Raporun "SONUÇ" bölümünde istenecek hususlar ile ilgili olarak aykırı düşüncede olan denetçi ve grup başkanının düşüncelerine gerekçeli olarak yer verilir.

(5) Denetçi, ekip başkanı ve grup başkanı tarafından imzalanan yargılamaya esas raporlar ekleri ile birlikte, ayrıca elektronik ortamda Başkanlığa sunulur.

Düzenlilik denetimi dışındaki denetim ve incelemelerde kamu zararı tespiti

MADDE 47 - (1) Düzenlilik denetimi dışındaki denetim ve incelemeler sırasında bir kamu zararının olduğu kanaatine varıldığında bu durum gerekçesiyle birlikte

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Başkanlığa bildirilir. Kamu zararı iddiası ilgili kamu idaresinin denetimini yapan denetim grup başkanlığı tarafından sonuçlandırılır

Ek raporların düzenlenmesi

MADDE 48 - (1) Rapora konu kamu zararının yargılanması sonuçlanana değin daha önce raporda yer alan konularda değişiklik yapılmasını öngören veya raporda yer almadığı halde sonradan ilişkili görülerek rapora alınması gerekli görülen ya da yargılama yapılırken hüküm dışı bırakılan hususlar hakkında, asıl raporu düzenleyen ekip başkanı tarafından ek rapor, ekteki Standart Form kullanılarak düzenlenir.

(2) Ek raporların düzenlenmesinde:

a) Yargılamaya esas rapor düzenlenmesine ilişkin genel esaslar göz önünde bulundurulur.

b) Standart Formda raporun "Ek" olduğu belirtilir.

c) Hüküm dışı bırakılan konunun asıl raporun hangi maddelerine ilişkin olduğu açıklanır.

ç) Ek raporların yazılması ve Başkanlığa sunulmasında, Yönetmeliğin 46 ncı maddesi hükmü uygulanır.

(3) Ek raporlarda yer alan konulara ilişkin belgeler, ilgili hesap veya esas rapor dosyası ekleri arasından çıkartılarak bu raporlara eklenir.

Yargılamanın iadesine ilişkin olarak yapılacak işlemler

MADDE 49 - (1) Sayıştay Dairelerince verilen hükümlerin, ilgililerin istemi ya da Sayıştay Dairelerince doğrudan yargılamanın iadesi suretiyle görüşülmesinde konu; görüşü alınmak üzere ilgili raporu düzenleyen ekip başkanı veya Başkanlıkça görevlendirilen denetçiye havale edilir.

(2) Yargılamanın iadesine ilişkin denetçi görüşü yargılamaya esas rapora ilişkin standart form kullanılarak düzenlenir. Formda, yargılamanın iadesine ilişkin denetçi görüşü olduğu belirtilir, yazılması ve Başkanlığa verilmesinde Yönetmeliğin 46 ncı maddesi hükmü ve ayrıca gereğine göre aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Kanunun 52 nci maddesinde belirtilen ilgililerin istemde bulunması halinde;

1) Yargılamanın iadesi isteminde bulunanların, Kanunun 52 nci maddesindeki ilgililer olup olmadığı ve (ilâmın tebliği tarihi ile istemin Sayıştay Başkanlığına veya taşrada bulunan yerin en büyük mülki amirine verildiği tarihe göre) başvurma süresinin geçip geçmediği öncelikle araştırılır. Yargılamanın iadesi başvurusunda bulunamayacakların başvurmuş olması veya başvuru süresi geçmiş ise durum açıklanarak, esasa geçilmeden yapılacak işlem olmadığı belirtilir.

2) Kanunun 52 nci maddesindeki ilgililer tarafından süresi içinde başvurulmuş ise dilekçe ve varsa ekleri ile rapor dosyasındaki konuya ilişkin belgeler incelenerek; yargılamanın iadesi suretiyle görüşülmesi istenen ilâm hükümleri hakkında denetçi görüşü yazılır.

b) Doğrudan doğruya dairelerce yargılamanın iadesine karar verilmesi halinde;

1) Konuya ilişkin cetvel ve belgeler ayrılarak yeniden incelenir; gerekirse sorgu yapılarak savunma alınır ve Yönetmelikteki esaslara göre denetçi görüşü yazılır.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

2) Sonuç bölümünde; gerekçeleri de gösterilerek, yargılanmanın iadesi suretiyle tazmin hükmedilmesi istenir ya da hesap ve işlemlerin yasal düzenlemelere uygun bulunduğu belirtilir.

(3) Gerek dilekçe ile başvurulmuş olması, gerekse doğrudan doğruya dairelerce yargılanmanın iadesine karar verilmesi hallerinde yazılacak yargılanmanın iadesine ilişkin denetçi görüşüne; yargılanmanın iadesine konu teşkil eden belgeler, ilgili hesap veya esas rapor dosyası ekleri arasından çıkartılarak eklenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Gelen Denetim Taleplerinin Sayıştayca Karşılanması

Denetim taleplerinin değerlendirilmesi

MADDE 50 - (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma, soruşturma ve ihtisas komisyonlarının kararına istinaden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından gelen denetim taleplerinin ön incelemesi Başkanlıkça görevlendirilen destek grubu tarafından yapılarak, bu taleplere ilişkin görüş, on iş günü içerisinde gerekçeli olarak Başkanlığa sunulur.

(2) Ön incelemede;

a) Denetim talebinin Kanunun 45 inci maddesi kapsamında belirtilen hususları içerip içermediği,

b) Denetim talebine ilişkin hesap ve işlemlerin, Kanunda ve Sayıştay denetimi ile ilgili diğer mevzuatta belirlenen inceleme ve denetleme esas ve usulleri, mevcut iş gücü ve bütçe imkanları çerçevesinde ne şekilde sonuçlandırılacağı, araştırılır.

Denetimin yürütülmesi ve sonuçlandırılması

MADDE 51 - (1) Talebin Kanunun 45 inci maddesi kapsamında olduğu durumlarda, denetimin gerçekleştirilmesi için Başkanlık tarafından ilgili denetim grubu görevlendirilir. Konunun birden fazla denetim grubunun görev alanında olması halinde denetim, bir grup başkanının koordinasyonunda ilgili gruplar tarafından ortaklaşa yürütülür. Bu denetimler, öncelikle sonuçlandırılır.

(2) Denetim talebine konu olan hesap ve işlemler daha önce Sayıştayca denetlenmiş ise bu denetim sonuçları öncelikle değerlendirilir.

(3) Talebin Kanunun 45 inci maddesi kapsamında olmadığına karar verilmesi durumunda konu Başkan tarafından, gerekçeli bir yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

(4) Denetim sonucunda hazırlanan rapor, Rapor Değerlendirme Kurulunun görüşü alındıktan sonra Başkanlıkça Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

BEŞİNCİ KISIM

Suç Teşkil Eden Fiiller

Toplanacak delil veya belgeler

MADDE 52 - (1) Denetim veya incelemeler sırasında suç teşkil eden fiillere ilişkin denetçi tarafından toplanacak delil ve belgeler şunlardır:

- a) Tahakkuk, tahsilat ve harcama belgeleri ile sair işlemlere ait belgeler.
- b) Defter, kayıt ve cetveller.
- c) İhbarlar veya bu nitelikteki yazı ve yayınlar.
- ç) Resmi ve özel kuruluşlarla diğer gerçek ve tüzel kişilerden sağlanacak her türlü bilgi ve belgeler.

Tespit çalışmaları

MADDE 53 - (1) Denetim ve inceleme sırasında suç delili olarak görülen belgeler, ilgili denetçi tarafından ayrılır.

(2) Tespit çalışmalarının, delillerin kaybolmasını önleyecek şekilde gizlilik ve kısa bir süre içinde tamamlanması zorunludur.

(3) Deliller ve belgeler toplandıktan sonra numaralanır ve bir dizi pusulası düzenlenir.

Başkanlığa yazılacak müzekkere

MADDE 54 - (1) Durumun Başkanlığa bildirilmesi için yazılacak müzekkere, işin gereğine göre, aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) İlgili kamu idaresinin adı.
- b) Suç teşkil eden fiilin denetim veya inceleme esnasında veya ihbar sonucu tespit edildiğini belirten açıklama.
- c) Doğrudan Başkanlık tarafından görevlendirilme halinde, buna ilişkin yazının tarih ve numarası.
- ç) Muhbirlerin kimlik ve adresleri.
- d) Yazı ve yayınları yazan veya yayımlanmasından sorumlu olanların kimlik ve adresleri.
- e) Sorumluların kimlik ve adresleri.
- f) Suç teşkil eden fiiller hakkında (birden fazla olmaları veya birden fazla yılı ilgilendirmeleri halinde, ayrı ayrı ele alınarak) delil ve belgelerle ilgi kurmak suretiyle yapılacak açıklama.
- g) Gerekçeli kanaat.

Kamu davası yönünden yapılacak işlemler

MADDE 55 - (1) Müzekkere ve ekleri, grup başkanı ile denetçi/denetim ekibi tarafından Başkanlığa intikal ettirilir.

(2) Sayıştay Başkanının görevlendireceği dairece onbeş gün içinde yapılacak inceleme sonucunda toplanan ilk delillerin kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

görülmesi halinde, gereği yerine getirilmek üzere dosya sorumluların bağlı olduğu kamu idaresine veya suçun niteliğine göre doğrudan soruşturma yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılığına gönderilmesi için Sayıştay Başsavcılığına verilir. Suç teşkil eden fiillere ilişkin işlemlerin sonucunun takibi Başsavcılık tarafından yapılır.

(3) Dairece, konunun kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte görülmemesi halinde dosya işleminden kaldırılır.

(4) Müzekkere hakkındaki dairenin görüşü Başkanlıkça denetçisine bildirilir.

Suç teşkil eden fiillere ilişkin işlemlerin yargılamaya esas rapora alınması

MADDE 56 - (1) Suç teşkil eden fiille ilgili olarak kamu davası yönünden yukarıdaki maddelere göre işlem yapılmakla beraber; Dairenin kararı Başkanlıkça denetçisine bildirildikten sonra, konu hakkında ayrıca sorumluların yazılı savunmaları alınır ve denetçi düşüncesiyle birlikte raporda gösterilir. Dairece konunun kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte görülmemesi halinde dahi, denetçi tarafından gerekli görüldüğü takdirde aynı şekilde sorumluların savunmaları alınır ve kendi düşüncesiyle birlikte raporda gösterilir.

ALTINCI KISIM

Denetim ve Denetim Destek Grup Başkanlıkları

Denetim grup başkanlıkları

MADDE 57 - (1) Denetim grup başkanlıkları;

a) Sayıştayın denetim alanındaki bütün kamu idarelerinin sektör ve faaliyet bütünlüğünü kapsayacak ve kalkınma planları, yıllık programlar ile stratejik planları izlemeye imkan verecek şekilde Sayıştay Başkanının onayı ile kurulur.

b) Bir başkan ile yeteri kadar denetçi ve yönetim mensubundan oluşur.

c) Görev alanındaki kamu idarelerinin hesap, mali işlem ve faaliyetleri ile iç kontrol sistemlerini ve kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını kanun, tüzük, yönetmelik, standart, genelge ve rehberlerde ifade edilen esas ve usullere göre inceler ve denetler.

ç) Görev alanlarına giren genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenen yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler hakkında grup görüşünü oluşturmak.

d) Sayıştaya Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere Başkanlıkça verilen görevleri yapar.

Denetim destek grup başkanlıkları

MADDE 58 - (1) Bir başkan ile yeteri kadar denetçi ve yönetim mensubundan oluşan denetim destek grup başkanlıkları aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Sayıştay Başkanının onayı ile kurulur.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

- a) Sayıştay denetimi ile ilgili yöntemleri geliştirmek üzere inceleme araştırma faaliyetleri yürütmek ve ikincil mevzuatın hazırlanma faaliyetlerine katkıda bulunmak,
- b) Uluslararası ilişkileri yürütmek, yabancı yüksek denetim kurumları ve uluslararası kuruluşlarla Sayıştay arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve ortak çalışma alanlarının tespiti hususlarında yaptığı çalışmaları Başkanlığa sunmak,
- c) Yüksek denetim kurumları ve bunların oluşturdukları uluslararası teşkilatlarca yapılan çalışma ve yayınları takip ederek Sayıştay ile ilgili olabilecek hususları Başkanlığa sunmak ve Başkanlıkça gerekli görülenleri meslek mensuplarına duyurmak,
- ç) Sayıştay meslek mensuplarının yabancı ülkelere gönderilmesi ile ilgili mevzuatın gerektirdiği çalışmaları yaparak Başkanlığa sunmak,
- d) 24/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu hükümleri çerçevesinde bilgi edinme hakkının etkin olarak kullanılabilmesi, bilgi veya belgelere erişimin zamanında sağlanabilmesi için gerekli tedbirleri almak ya da aldırarak; bilgi edinme müracaatlarını etkin, süratli ve doğru olarak sonuçlandırmak; Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna gönderilecek yıllık raporları hazırlamak,
- e) Başkanlık tarafından intikal ettirilen hukuki, mali, idari ve cezai sonuç doğurabilecek tüm konular hakkında görüş bildirmek,
- f) Kurum adına akdedilecek sözleşme ve anlaşmaların, hukuki ihtilaf doğurmayacak şekilde ve kurum menfaatleri doğrultusunda yapılmasına yardımcı olmak,
- g) Kurum leh ve aleyhindeki her türlü dava ve icra takip işlemlerini yürütmesinde Başkanlığa yardımcı olmak,
- ğ) Genel uygunluk bildirim taslaklarının hazırlanması sürecinde gerekli dokümanları oluşturmak, ortak biçimleri belirlemek, gerektiğinde güncellemek, denetim grup başkanlıklarıyla bu süreçte eş güdümü sağlamak,
- h) Denetim grup başkanlıklarınca hazırlanan genel uygunluk bildirim taslaklarını birleştirilerek tek bir taslak haline getirmek,
- ı) Daire ve Kurullarda görevli denetçiler tarafından tasnif edilen ve özetlenerek Başkanlığa sunulan kararları değerlendirerek yayımlamak ve içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesini gerektiren konular var ise bunları belirleyerek Başkanlığa sunmak,
- i) Denetim stratejik planı ve yıllık denetim programına ilişkin ön hazırlık çalışmalarını yürütmek,
- j) Rapor Değerlendirme Kuruluna sunulacak raporları birleştirmek,
- k) Denetimlerin etkinlik ve verimliliğini sağlamak amacıyla Sayıştay mensuplarının eğitim, mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerine ilişkin veri tabanı oluşturmak,
- l) Yayımlanmış standart ve rehberlerin güncellenmesi çalışmalarını yürütmek,
- m) Sayıştayın denetim faaliyetleriyle ilgili bilgisayar destekli denetim, bilişim sistemleri denetimi ve bilişim sistemlerine ilişkin çalışmaları yürütmek,
- n) Sayıştaya bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere Başkanlıkça verilen diğer görevleri yapar.

Grup başkanı

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

MADDE 59 - (1) Grup başkanı, aşağıdaki iş ve işlemlerin yürütülmesinden sorumludur:

- a) Grubun idari nitelikteki işlerini yürütmek ve grubu yönetmek.
- b) Grubun görev kapsamındaki denetim ve inceleme faaliyetlerini planlamak, denetlenecek konu ve kurumların özellikleri ile uzmanlık ihtiyacını dikkate alarak bir ekip başkanı eşliğinde denetim ekiplerini oluşturmak, görev dağılımını yapmak ve ekipler arasında koordinasyonu sağlamak, denetim ekipleri tarafından hazırlanan taslak denetim raporlarını ve sorguları mevzuata uygunluk yönünden incelemek, sorgularda mevzuata aykırı bulduğu hususları denetim ekibine bildirmek, hazırlanan raporların zamanında ve mevzuata uygun olarak Başkanlığa gönderilmesini sağlamak.⁴
- c) Personelin yetiştirilmesi ve performansının geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan eğitimlerin belirlenmesi ve bu hususta ilgili birimlerle koordinasyon sağlamak.
- ç) Grubun görev alanına ilişkin araştırma ve arşivleme faaliyetlerini yönetmek.
- d) Başkanlığı grup çalışmaları hakkında bilgilendirmek.
- e) Grupta çalışan yönetim mensuplarının görevlerini mevzuata uygun olarak yürütmesini sağlamak.
- f) Grup çalışmalarına ilişkin olarak Başkanlığa sunulacak belgeleri hazırlamak.
- g) Sayıştay Raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında gerektiğinde hazır bulunmak.
- ğ) Başkanlıkça verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Ekip başkanı

MADDE 60 - (1) Ekip başkanının görevleri şunlardır:

- a) Denetlenecek kamu idaresinin özelliği ile denetim ekibinin görüşlerini dikkate alarak grup başkanının bilgisi dahilinde ekip içi görev dağılımını yapmak.
- b) Ekip tarafından denetimin, çalışma takvimi ve tahsis edilen kaynaklar dahilinde; verimli, etkin ve tutumlu bir şekilde, kanun, tüzük, yönetmelik, standart, genelge ve rehberlerde ifade edilen esas ve usullere göre yürütülmesini sağlamak.
- c) Denetim çalışmaları süresince gelişmeleri izlemek ve karşılaşılan sorunları grup başkanına bildirmek.
- ç) Denetim çalışmaları sırasında grup başkanı ve denetlenen kurumla iletişimi sağlamak, çalışmalar hakkında gerektiğinde grup başkanının bilgisi dahilinde Başkanlığı bilgilendirmek.
- d) Ekip çalışmalarını koordine etmek, ekip içi iletişimi gözetmek.
- e) Kendi yaptığı denetim faaliyetlerine ilişkin çalışma kağıtlarını düzenlemek.
- f) Denetim ekibindeki denetçilerin denetimlerini belgelendirmelerini, elde ettikleri her türlü bilgi, belge vb. kanıtları dosyalamalarını gözetmek, denetim sürecinde denetim ekibinin denetim faaliyetlerine ilişkin düzenledikleri çalışma kağıtlarını değerlendirip gerekli yönlendirmeleri yapmak, ekip arşivini oluşturmak.
- g) Denetim raporlarının Daire ve Kurullarda görüşülmesi sırasında gerektiğinde hazır bulunmak.

⁴ Maddedeki 1 nci fıkranın b bendi 18/04/2013 tarih ve 28622 sayılı RG de yayımlanan Sayıştay Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4 ncü maddesiyle eklenmiştir.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

ğ) Ekipte görevli personelin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde grup başkanına yardımcı olmak.

h) Refakatine verilen denetçi yardımcısı ve adayların staj eğitimi kapsamında mesleki gelişimine yardımcı olmak.

ı) Başkanlıkça verilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

Denetçiler

MADDE 61 – (1) Denetçilerin görevleri şunlardır:

a) Denetim çalışmalarını; kanun, tüzük, yönetmelik, standart, genelge ve rehberlerdeki esas ve usullere ve çalışma takvimine göre yürütmek.

b) Denetimin planlanması çalışmalarına katılmak.

c) Denetimi yürütmek.

ç) Denetim sonuçlarının raporlanması çalışmaları ile yargılamaya esas raporun düzenlenmesine katılmak.

d) Denetim sürecinin her aşamasında yapılan faaliyetleri ve ulaşılan sonuçları çalışma takvimine uygun olarak düzenleyip ekip başkanına sunacağı çalışma kağıtlarında göstermek.

e) Güncel ve sürekli denetim dosyalarını oluşturarak ekip başkanına sunmak.

f) Denetim raporlarının Daire ve Kurullarda görüşülmesi sırasında gerektiğinde hazır bulunmak.

g) Denetimle ilgili diğer görevleri yerine getirmek.

ğ) İçtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesini gerektiren konular var ise bunları belirleyerek Başkanlığa sunmak.

h) Refakatine verilen denetçi yardımcısı ve adayların staj eğitimi kapsamında mesleki gelişimine yardımcı olmak.

ı) Mesleği ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip etmek.

i) Destek gruplarına verilen görevleri yapmak.

j) Başkanlıkça verilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

Yönetim mensupları

MADDE 62 – (1) Grup başkanlığı iş ve işlemlerinin yürütülmesi için yeteri kadar görevlendirilecek yönetim mensupları grup başkanı tarafından kendilerine verilen işleri yürütürler.

YEDİNCİ KISIM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetimde rotasyon

MADDE 63 – (1) Sayıştay çalışmalarında uygulama birliğinin sağlanabilmesi, verimliliğin artırılması ve etkinlik kazandırılması amacıyla denetçilerin rotasyona tabi tutulmaları esastır.

SAYIŞTAY DENETİM YÖNETMELİĞİ

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 64 - (1) 3/6/1976 tarihli ve 15605 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Sayıştay Denetçi ve Raportörlerinin Denetim ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Başlanmış denetim ve inceleme işlemleri

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) 6085 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanmış denetim ve inceleme işlemleri, Sayıştay Denetçi ve Raportörlerinin Denetim ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmeliğe göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 65 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sayıştay Başkanı yürütür.

[Ekler](#)